

Ympäristöluvut

Uudelleen kuulutus hakemuksen täydennyksen johdosta

Vesilain mukainen lupahakemus

Kuulutuksen julkaisupäivä

21.3.2024

Hakemuksen tiedoksisaantipäivä

Hakemuksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 28.3.2024.

Hakija

UPM Energy Oy

Asia

Hetkellisen lisäjuoksutuksen mahdollistaminen Kaltimon vesivoimalaitoksella valtakunnallisessa sähköpulatilanteessa, Joensuu

Dnro

ISAVI/6628/2023

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Hakija on täydentänyt hakemustaan lisäselvityksillä. Toimitettuja lisäselvityksiä ovat esitys Kuurnan ja Laurinvirran voimalaitosten mahdollisten menetysten hyvittämisestä, vedenkorkeuksien ja virtaamien tarkkailusta, esitys jälkikäteen selvitettävien edunmenetysten korvaamista koskevasta vakuudesta, selvitys hankkeen vaikutuksista äärimmäisen uhanalaisen järvilohen ja uhanalaisen järvitaimenen lisääntymisolosuhteille Pielisjoessa ja Laurinvirrassa sekä arvio siitä, voidaanko järvilohelle ja järvitaimenelle aiheutuvien vahinkojen estyminen varmistaa rajaamalla ylössäätöjuoksutuksen toteuttamisajankohtaa vuosittain. Täydennysten vuoksi hakemus kuulutetaan uudelleen. Hakemuksesta aikaisemmin annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet otetaan huomioon asian käsittelyssä.

Kaltimon vesivoimalaitos sijaitsee Pielisjoessa Joensuun Enossa. Voimalaitos on valmistunut vuonna 1958. Veden juoksutus voimalaitoksella tehdään kulloinkin vallitsevan Pielisen vedenkorkeuden perusteella, luonnontilaista vedenjuoksua vastaavan purkautumistaulukon mukaisesti. Kaltimon voimalaitoksen lisäksi Pielisjoessa on myös Kuurnan voimalaitos noin 24 kilometriä alavirtaan. Kuurnan voimalaitokselta on matkaa noin 20 kilometriä Joensuuhun, missä Pielisjoki laskee Saimaan Pyhäselkään.

Hakemus koskee voimalaitoksen vesitalousluvan liitteenä olevan purkautumistaulukon mukaisen vuorokauden keskivirtaaman hetkellistä ylittämistä valtakunnallisessa sähköpulatilanteessa (ylössäätöjuoksutus). Hakemus koskee enintään 200 m³/s:n lisävirtaamaa niin, että voimalaitoksen koneiston maksimivirtaamaa 390 m³/s ei ylitetä. Tämä mahdollistaa enintään 10 MW:n tehoreservin sähköpulatilanteen varalta. Hankkeella varaudutaan sellaiseen poikkeukselliseen sähköpulatilanteeseen, joka voisi johtaa sähköverkkojen romahtamiseen.

Hakemuksen mukaisesti ylössäätöjuoksutus voitaisiin toteuttaa vain sähköpulatilanteissa ja enintään kolme kertaa kalenterivuoden aikana. Talven jääpeitteisenä aikana lisäjuoksutus toteutettaisiin enintään yhden kerran. Muuna aikana lisäjuoksutus voitaisiin toteuttaa enintään kaksi kertaa. Virtaaman ylössäätö tapahtuu 15 minuutin aikana ja sen kestoaika on enintään kuusi tuntia kerrallaan. Sähköpulatilanteen päätyttyä voimalaitoksella palattaisiin luonnontilaa vastaavaan juoksutukseen. Tilapäisen lyhytaikaisen ylössäädön mahdollistavalla lupamääräyksellä ei muuteta Kaltimon voimalaitoksen juoksutuskäytäntöä normaaleissa käyttötilanteissa.

Ylössäätöjuoksutus vaikuttaa Pielisjoen virtaamiin ja vedenkorkeuksiin voimalaitoksen ylä- ja alapuolella, mutta sillä ei arvioida olevan havaittavaa vaikutusta Pielisen vedenkorkeuksiin. Vaikutusalueen yläraja sijoittuu Rukaveden ja Pielisen pääaltaan välille. Vaikutusalueen alarajana on Pielisjoen alapää, missä joki laskee Pyhäselkään. Muutoksen suuruutta on arvioitu virtausmallilla. Välittömästi Kaltimon voimalaitoksen yläpuolella vedenkorkeuden lasku on enimmillään 0,28 metriä ja alapuolella vedenkorkeuden nousu enimmillään 0,39 metriä. Muutoksen suuruus ja muutosnopeus pienenee kauempana voimalaitoksesta, mutta samalla sen vaikutusaika pitennee. Joensuun kohdalla vedenkorkeus voi nousta hetkellisesti enintään +0,15 metriä vallitsevasta vedenkorkeudesta. Poikkeusjuoksutuksesta aiheutuva muutostilanne Pielisjoesta Pyhäselkään kestää yhteensä enintään noin vuorokauden.

Hakemuksen mukaan ylössäädöstä saatava laskennallinen hyöty hakijalle on suurimmillaan noin 100 000 euroa tunnissa. Poikkeusjuoksutuksen aiheuttamat muutokset ja vaikutukset vesistöissä hakija arvioi merkitykseltään vähäisiksi ja sellaisiksi, ettei niitä ole mahdollista yksilöidä ennakkoon. Vaikutusten arvioidaan olevan suurimmillaan jääpeitteisenä aikana. Pielinen, Pielisjoki ja sen järvimäiset laajentumat ovat pääosin jäässä talviaikana. Voimalaitosten alakanavat ja virtapaikat ovat talviaikana vapaana jääpeitteestä. Voimalaitoksilla joudutaan lähes joka talvi ainakin jonkin verran rajoittamaan tuotantoa jäätyneen aikana hyytämisen estämiseksi. Lyhytaikaissäätö aiheuttaa vedenkorkeuden vaihtelua, jolloin jää halkeilee rannan lähellä ja vettä nousee jään päälle. Veden jäätyessä jään paksuus kasvaa. Yksittäisen lyhytaikaisen ylössäätöjuoksutuksen toteuttamisesta ei hakijan arvion mukaan aiheudu jääkannen rikkoutumista eikä uusia sula-

paikkoja Pielisjoessa. Hetkellisen poikkeusjuoksutuksen ei arvioida heikentävän kalaston elin- ja lisääntymisolosuhteita Pielisjoessa.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja hakemusasiakirjat pidetään nähtävillä aluehallintovirastojen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2515444>. Kuulutusaika on **21.3.-29.4.2024**.

Muistutukset ja mielipiteet

Ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), voivat tehdä muistutuksen asiasta. Muilla kuin asianosaisilla on tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Ohjeet muistutuksen tekemiseen

Muistutuksesta tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- yllä mainittu hakijan ja asian nimi sekä diaarinumero **ISAVI/6628/2023**
- muistuttajan kiinteistö (nimi ja kiinteistötunnus), johon hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutukset kohdistuvat
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa muistutus sähköisesti muu selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutus tai mielipide pyydetään toimittamaan jollain seuraavista tavoista **viimeistään 29.4.2024**:

- sähköisen asiointin kautta: avi.fi/sahkoiset-lomakkeet
- sähköpostina: ymparistolupa.ita@avi.fi
- postitse: Itä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 2, 13035 AVI.

Tieto päätöksen antamisesta (pätöksen tiedoksiantokuulutus) tullaan lähettämään sähköpostitse niille muistuttajille / mielipiteen esittäneille, jotka ovat asioineet sähköisesti.

Tiedoksianto kiinteistön osaomistajalle

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille tai haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

167-436-878-1 Hietapalsta ja saaret
167-436-878-2 Venevalkama
167-436-878-3 Venevalkamat
276-405-878-1 Venevalkama
276-405-878-2 Savi- ja saaripalstat
276-406-878-1 Upposaaret
276-409-876-1 Selkien yhteisen kalaveden osakaskunta
276-409-878-7 Saari

Lisätietoja antavat

ympäristöylitarkastaja Tomi Puustinen, puh. 029 501 6873

(poissa 21.3.-7.4.2024)

ympäristöneuvos Riitta Ikäheimo, puh. 029 501 6828 (poissa 21.3.2024)

johtaja Johanna Ahonen, puh. 029 501 6867 (poissa 15.-16.4.2024)

sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 016 000
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita

Mikkelin päätoimipaikka
Raatihuoneenkatu 5, 6. krs
Mikkeli

Joensuun toimipaikka
Kauppakatu 40
Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12-14
Kuopio

Postiosoite: PL 2, 13035 AVI